

СТРАТЕГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОГО БІЗНЕСУ ТА УМОВИ ЙОГО ВЕДЕННЯ

Долга В. С.

Науковий керівник - к.е.н, доцент Мізіна О.В.,
Донецький національний технічний університет

Бізнес є діяльністю, яка постійно вдосконалюється в процесі історичного розвитку. На сьогоднішній день бізнес являє собою будь-яку сферу діяльності з метою отримання прибутку, до створення якого залучається власний (стартовий) капітал. У якості стартового капіталу можуть використовуватися власні кошти, позики в банку або інвестиції, окрім цього, держава або місцева влада може надавати підтримку починаючим підприємцям.

Бізнес є одним з найризикованіших видів діяльності в економіці, адже при вкладенні коштів завжди існує ризик їх нерентабельності. Виходячи з цього, актуальність розгляду даної теми обумовлена тим, що в наш час, в Україні постійно змінюються правила підприємництва, закони ведення бізнесу, тому при інвестуванні коштів задля мінімізації можливих ризиків, потрібно розглядати бізнес в довгостроковій перспективі за допомогою складання стратегій.

Від правильного вибору стратегії бізнесу залежить скоординована роботи всього підприємства заради досягнення місії підприємства. Загальна стратегія підприємства поділяється на корпоративну та бізнес-стратегію. Якщо підприємство займається одним видом бізнесу, то загальна стратегія виступає у ролі його корпоративної стратегії. Якщо підприємство komponує декілька видів діяльності, то для кожної його бізнес-одиниці створюються окремі бізнес-стратегії. Правильність обраної стратегії визначається чинником конкуренції, яка виникає в процесі реалізації товару чи послуги конкретного бізнесу.

Сучасні умови функціонування бізнесу характеризуються постійними швидкими змінами навколишнього середовища і вимагають від підприємців постійного перегляду спрямованості діяльності організацій, а також тактик і стратегій досягнення основних цілей. У такому випадку, окрім складання бізнес-стратегії розробляють бізнес-модель компанії, яка дозволяє забезпечити ефективне функціонування підприємства, виявити слабкі сторони, ризики існування фірми та віднайти конкретні шляхи подальшого її розвитку. Основна відмінність цих двох понять полягає у тому, що на основі бізнес-моделей формується загальна стратегія підприємства. Бізнес-модель сфокусована на створенні цінності, але не враховує методів фінансування і не вимагає глибоких знань про бізнес-оточення. Задачі, не враховані в бізнес-моделі, покладені на розробку бізнес-стратегії, яка займається більш детальним аналізом чинників.

Розвиток бізнесу впливає на розвиток економіки країни в цілому. Тому кожна країна має свої особливості ведення бізнесу в залежності від економічної ситуації в країні і Україна не є виключенням. За інформацією Бізнес-спільноти Європейської Бізнес Асоціації можна виділити вісім основних напрямів та пріоритетів ведення українського бізнесу, на які в першу чергу повинні

звертати увагу бізнесмени, які здійснюють свою підприємницьку діяльність у 2019 році, серед таких:

- 1) протидія тіньовій економіці (запровадження та розвиток нових технологій, проведення безготівкових розрахунків, впровадження ефективної системи ринкового нагляду та контролю);
- 2) валютна лібералізація (виконання вторинного законодавства, відміна валютних обмежень на валютному ринку задля вільного руху капіталу);
- 3) зниження податкового навантаження на фонд оплати праці та тиску на легальний бізнес;
- 4) врегулювання проблем з працевлаштуванням іноземців;
- 5) гармонізація законодавства України з нормами Європейського Союзу;
- 6) поводження з відходами (введення відповідальності виробника за випущену продукцію, повторне використання, переробку чи утилізацію упаковки, роздільний збір та сортування сміття);
- 7) врегулювання проблем митниці (спрощення процесу митного оформлення вантажів для легального бізнесу, забезпечення контролю та перешкоджання фальсифікації інформації про експорт та імпорт товарів);
- 8) впровадження ринків землі та електроенергії. [1]

Ще однією дуже гострою проблемою сьогодення в українському бізнесі, неврахованою в жодному з вищевикладених пріоритетів, постає корупція. Доля корупції в Україні втричі вища за світову, яка складає 25%. За даними міжнародної компанії консалтингу та аудиту PricewaterhouseCoopers, у 2018 році рівень хабарництва та корупції в Україні зріс на 73%, у порівнянні з 56% у 2016 році. [2] Між тим, за даними міжнародної організації Transparency International за підсумками 2018 року Україна дещо поліпшила свої позиції в рейтингу «Індекс сприйняття корупції», набрав 32 бали зі ста можливих, на два бали більше, ніж у 2017 році (найвищий бал у країн з найменшим рівнем корупції). Але у будь-якому випадку, корумпованість українського бізнесу, на жаль, залишається найвагомішою проблемою та перешкодою України до вступу у Європейський Союз, куди і націлена вся економіка нашої держави.

Існують й інші проблеми ведення бізнесу в Україні. Наприклад, за даними соціопитання посеред людей, які мають свій бізнес та які не займаються підприємницькою діяльністю у даний час, що проводила компанія TNS і Національна рада реформ в рамках проекту «Моніторинг сприйняття прогресу реформ» [3] виділяють наступні проблеми, що включають: нестабільність валюти, низьку платоспроможність покупців, високе податкове навантаження, тиск з боку контролюючих органів, правова незахищеність бізнесу, недоступність кредитування. Серед менш поширених, але вагомих проблем також можна виділити монополізацію ринків, втручання політики в сферу підприємництва та неконтрольованість над рейдерством.

Вищеописані проблеми спричинені соціальною та економічною нестабільністю в Україні та призводять до поступової втрати нею інвестиційної привабливості, що значно знижує розвиток бізнесу. Основною причиною даних проблем виступають прогалини в законодавстві та відсутність соціальної

відповідальності бізнесу. Тому, усі пріоритети та умови ведення бізнесу на сьогоднішній день в Україні зорієнтовані на принципи європейського досвіду в бізнесі, в яких чітко простежується контроль за дотриманням законодавства. До таких принципів відносять:

- ✓ принцип чистого бізнесу – подолання корупції, забезпечення дотримання норм та правил законодавства та жорсткий контроль над ним;
- ✓ принцип фокусу на клієнтах – проведення моніторингів з задоволення споживачів товарами та послугами, слідкування за виникненням нових потреб та вдосконалення продукції за наявності проблем;
- ✓ принцип ставлення до співробітників – вироблення у персоналу навичок відповідальності та ініціативності, прийом на роботу працівників, які не просто працюють і сприймають роботу за обов'язок, а намагаються внести свій вклад в компанію;
- ✓ принцип соціальної відповідальності бізнесу – кожна компанія несе відповідальність перед суспільством у вигляді податків, їх уникнення не допускається або карається ще більшими штрафами. [4]

У сучасний час з'являються та активно використовуються нові спільні пріоритети, які є світовими трендами ведення бізнесу. Такими є принцип еко-тренду (використання екологічно чистих продуктів, створення екологічного виробництва) та принцип «блакитного океану» (формування окремого ринку, відкриття вже відомого всім бізнесу, в основному бренду а не компанії, з іншої сторони за допомогою технічних, а не концептуальних інновацій).

Отже, враховуючи все вищесказане, можна зробити висновок, що бізнесом є цілеспрямована підприємницька діяльність будь-якої галузі націлена на отримання найбільшого прибутку за мінімальних витрат ресурсів та започаткована з вкладенням стартового капіталу. Оскільки бізнес є найризикованішим видом діяльності, задля мінімізації ризиків прогнозують стан даного бізнесу за допомогою розроблення бізнес-стратегій та бізнес-моделей підприємства. Від розвитку бізнесу залежить інвестиційна привабливість країни, але Україна її з часом може втратити. На даний час Індекс інвестиційної привабливості України за версією Європейської Бізнес Асоціації залишається у нейтральній площині. На кінець 2017 року показник склав 3,03 за шкалою Лейкерта (на початку 2017 року індекс покинув негативну дільницю вперше з 2011 року з показником – 3,15 балів) [5]. Основний ризик у цій площині, пов'язаний із здійсненням підприємницької діяльності, полягає у недопрацьованому законодавстві. Тому, задля вирішення даної ситуації умови ведення українського бізнесу поступово переорієнтовуються на використання принципів європейського досвіду у бізнесі.

Список використаної літератури:

1. Бізнес: Пріоритети бізнесу на 2019 рік – [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://eba.com.ua/biznes-vyznachyv-10-priorityativ-na-2019-rik/>
2. Суспільство: PricewaterhouseCoopers/ Зростання рівня корупції в Україні - [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://ua1.com.ua/society/pricewaterhousecoopers-u-2018-rotsi-riven-koruptsiji-v-ukrajini-zris-na-73-44022.html>

3. Економіка: Основні проблеми ведення бізнесу в Україні - [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://ukranews.com/ua/news/431213-pidpryyemci-nazvaly-osnovni-problemy-vedennya-biznesu-v-ukraini>

4. Бізнес: Бізнес по-європейськи/ Принципи європейського бізнесу – [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://uteka.ua/ua/publication/news-14-delovye-novosti-36-kak-vesti-biznes-po-evropejski>

5. Європейська Бізнес Асоціація: Як змінилася інвестиційна привабливість України - [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://eba.com.ua/ukraines-investment-climate-changed/>